

11. maj 2006

FM 2006/25

BETÆNKNING

Afgivet af Landstingets Erhvervsudvalg

vedrørende

Forslag til forordning om arbejdsmarkedsydelse.

Afgivet til forslaget 2. behandling

Landstingets Erhvervsudvalg har under behandlingen bestået af:

Landstingsmedlem Ruth Heilmann, Siumut, formand
Landstingsmedlem Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Landstingsmedlem Isak Davidsen, Siumut (suppleant)
Landstingsmedlem Thomas Kristensen, Atassut
Landstingsmedlem Marie Fleischer, Demokraterne

Landstingets Erhvervsudvalg har efter 1. behandlingen den 28. april 2006 gennemgået ovennævnte forordningsforslag fremsat af Landsstyremedlemmet for Arbejdsmarked.

Indledning

Forslagsstilleren har fremsat forordningsforslaget som erstatning for landstingsforordning nr. 15 af 12. november 2001 om takstmæssig hjælp, som skal ophæves ved dette forslags ikrafttræden den 1. juli 2006.

Forslagsstilleren anfører i sit forelæggelsesnotat til forslaget, at baggrunden for forordningsforslaget er at sikre de registrerede ledige, der reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet, samt syge økonomisk sikkerhed under uforskyldt ledighed.

Forslagsstilleren anfører også, at arbejdsmarkedsydelsen skal understøtte en aktiv kompetenceudviklings- og beskæftigelsespolitik, hvor erhvervslivets efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft søges tilgodeset gennem hensigtsmæssig udnyttelse af ledighedsperioder til målrettet opkvalificering. Endelig skal arbejdsmarkedsydelsen sikre ligestilling mellem forskellige lønmodtagergrupper på arbejdsmarkedet.

Høringssvar

Udvalget har til brug for udvalgsbehandlingen af nærværende forslag indhentet kopi af afgivne høringssvar.

Forslaget har været i høring ad to omgange hos følgende myndigheder og organisationer: Skattedirektoratet, Familiedirektoratet, Økonomidirektoratet, Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Royal Greenland A/S, KANUKOKA, SIK, ILIK, IMAK og Grønlands Arbejdsgiverforening.

Alle med undtagelse af IMAK har afgivet høringssvar.

Lovteknik

Landstingets Lovtekniske Funktion har gennemgået forordningsforslaget og fundet anledning til flere bemærkninger, som Udvalget formoder, at Landsstyret inden 3. behandlingen indarbejder i nødvendigt omfang ved et ændringsforslag.

Samråd

Udvalget har som led i Udvalgets behandling af forslaget haft Landsstyremedlem for Erhverv og Arbejdsmarked, Siverth K. Heilmann, i samråd. Kopi af samrådsindkaldelsen og Landsstyremedlemmets talepapir er vedlagt nærværende betænkning som bilag.

Udvalgets behandling

Den nuværende Landstingsforordning om takstmæssig hjælp giver mulighed for udbetaling af takstmæssig hjælp under arbejdsløshed (§4) og under sygdom (§5). Den takstmæssige hjælp ydes til lønmodtagere som erstatning for tab af indtægt forårsaget af arbejdsløshed eller sygdom. Ved ledighed er det et krav, at man tilmelder sig det lokale arbejdsmarkedskontor som arbejdssøgende og er villig til at påtage sig anvist arbejde.

Under landstingssamlingen VM2006 gennemgik Udvalget Landstingsmedlem Ane Hansens beslutningsforslag, VM2006/81, med følgende afstemningstema:

"Forslag til Landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at fremsætte ændringsforslag til Landstingsforordning vedr. takstmæssig hjælp nr. 15 af 12. november 2001 - således at hjemsendte fabriksarbejdere mv., kan modtage takstmæssig hjælp."

Landstingsmedlem Ane Hansen ønskede, at de berørte lønmodtagere fik kompensation for det indkomsttab, de påførtes, når de blev sendt hjem fra arbejde uden løn.

Landsstyret anførte i sit svarnotat til dette forslag, at en ordning omkring de hjemsendte fabriksarbejdere allerede var sendt til høring. Landsstyret oplyste, at dette forventedes indarbejdet i et forslag til en forordning om arbejdsmarkedsydelse. Denne skulle afløse forordningen om takstmæssig hjælp. Landsstyret skrev videre, at der med denne landstingsforordning om arbejdsmarkedsydelse blev lagt op til at sikre, at alle ledige, der er til rådighed for arbejdsmarkedet ved uforskyldt ledighed, får ret til at modtage en arbejdsmarkedsydelse som kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Et enigt udvalg foreslog på denne baggrund en redaktionel ændring af afstemningstemaet på Ane Hansens forslag og fremsatte følgende ændringsforslag:

"Forslag til landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at fremsætte et forordningsforslag, der sikrer at hjemsendte fabriksarbejdere kan modtage takstmæssig hjælp eller tilsvarende."

Ændringsforslaget blev således accepteret af Landsstyret og vedtaget i Landstinget. For udvalget var det problemets kerne, at hjemsendelse af medarbejdere i et opretholdt ansættelsesforhold ikke gav adgang til modtagelse af takstmæssig hjælp. For Udvalget var det vigtigt, at dette uforskyldte tab af indkomst skulle kompenseres også for den omtalte målgruppe.

Udvalget konstaterer, at det nu er tilfældet med nærværende forordningsforslag.

Ifølge forslaget § 4 stk. 2 har personer, der hjemsendes på grund af produktionsstop eller følgerne deraf, og som er til rådighed for arbejdsmarkedet eller opkvalificering, ret til arbejdsmarkedsydelse efter reglerne i nærværende forslag.

I bemærkningerne til denne bestemmelse nævnes, at de hjemsendte medarbejdere ikke er afskedigede og således befinder sig i et ansættelsesforhold. Dog står disse til rådighed for arbejdsmarkedet, såfremt de ikke bliver aflønnet i hjemsendelsesperioden. Disse hjemsendte kan derfor anvises arbejde og skal opsige deres gamle job, såfremt de anvises varigt arbejde. Videre står der i bemærkningerne, at der ikke forventes de store problemer med denne ordning. Udvalget mener, at sådanne krav bør fremgå klart i selve lovteksten eller i de regler om rådighedspligt for ansøgere til arbejdsmarkedsydelse, som Landsstyret skal fastsætte jf. § 7 stk. 4. Udvalget vil også udtrykke sin betænkelighed ved sådanne bestemmelser, der blander sig i forhold mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Videre

er Udvalget af den mening, at man på den anden side ikke kan forhindre den hjemsendte i at vende tilbage til sit gamle job.

I bemærkningerne står der, at definitionen af produktionsstop er søgt gjort relativt snæver. Det er ikke fabriksarbejdere alene, som vil kunne modtage arbejdsmarkedsydelse. Det gælder også eksempelvis rengørings- og andre servicemedarbejdere, som rammes af midlertidig lukning af en virksomhed. Det kan ske som følge af produktionsstop på grund af råvaremangel, maskinskade, vejrlig eller lignende uforudsete omstændigheder. Endelig er forordningen beregnet til kun at omfatte landbaseret produktion.

Med hensyn til de typer af erhverv, der vil kunne indgå i forordningen afgrænses til kun at omfatte landbaseret produktion. Der nævnes rengørings- og andre servicemedarbejdere som andre eksempler på erhverv. Udvalget skal her henlede opmærksomheden på Landstingslov nr. 14 af 12. november 2001 om erhvervsfremme inden for turismeerhvervet og landbaserede erhverv. Loven omfatter aktiviteter inden for turismeerhvervet og de landbaserede erhverv. I bemærkningerne til loven står der, at begrebet "de landbaserede erhverv" dækker over en uhomogen gruppe af virksomheder bl.a. inden for følgende brancher: Handel, bygge- og anlæg, service, hotel- og restauration, rådgivning, produktion. Disse grupper af virksomheder skulle dog ikke betragtes som udtømmende. Fiskere, fangere og landbrugere er kun omfattet af den nævnte lov i den udstrækning det pågældende formål ikke er omfattet af støttemulighederne i landstingsforordning om støtte til fiskeri, fangst og landbrug.

Udvalget er opmærksom på problemstillingen omkring fiskere og fangere, også fordi disse grupper ofte ernærer sig som lønmodtagere på land, når de er forhindret i fiskeri og fangst f.eks. på grund af vejrlig.

Hvad angår anledning til produktionsstop nævnes råvaremangel, maskinskade, vejrlig eller lignende uforudsete omstændigheder som eksempler. Udvalget havde den 6. maj 2004 samråd med daværende Landsstyremedlem for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked. Udvalget spurgte om Landsstyret havde kendskab til længden af den periode, hvor en person kan være i en situation, hvor man ikke var berettiget til takstmæssig hjælp eller anden offentlig hjælp.

Landsstyret svarede, at det med hensyn til problemets omfang f.eks. for 2003 kan siges, at Fabrikken i Aasiaat i perioder har været lukket for rejeproduktion. I sammenlagt 172 dage kørte rejeproduktionen. Grundet is var fabrikken lukket i perioden 1.- 17. marts 2003 i sammenlagt 17 dage. Grundet vandmangel var fabrikken lukket i perioden 12. maj - 13. juni 2003 i sammenlagt 22 arbejdsdage. Grundet ombygning var fabrikken lukket i perioden 14. - 25. juni 2003 i sammenlagt 8 arbejdsdage. Grundet råvaremangel var fabrikken lukket i sammenlagt 24 dage i perioden juli - september 2003.

Taget udgangspunkt i dette eksempel, er det umiddelbart klart for Udvalget, at de hjemsendte må anses som uforskyldte i disse hændelser jf. § 1 i nærværende forslag. Tilbage er spørgsmålet om, i hvilket omfang is, vandmangel, ombygning eller

råvaremangel kan betragtes som uforudsete hændelser jf. § 2 stk. 4 i nærværende forslag. Udvalget må anlægge den betragtning, at ombygning eller andre planlagte aktivitetsafbrydelser, der normalt må indgå i almindelig aktivitetsplanlægning, ikke er omfattet af forslaget § 2 stk. 4.

I forslaget § 4 stk. 2 bestemmes at hjemsendelsen skal dokumenteres skriftligt af arbejdsgiveren. For udvalget vil det være mere passende, at modtageren af arbejdsmarkedsydelse fremviser en hjemsendelseserklæring, som er underskrevet af arbejdsgiver.

Ifølge § 6 gives ledige og hjemsendte ret og pligt til at få vejledning, samt udarbejdet en individuel handlingsplan. Ifølge § 6 stk. 2 skal den ledige eller hjemsendte indgå en aftale om udarbejdelse af en individuel handlingsplan samt deltage i udarbejdelsen. Udvalget kan have betænkelighed ved at ledige og hjemsendte pålægges pligter og at disse indgår aftaler i forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplaner. De inddrages således i kommunalbestyrelsens almindelige sagsbehandling, hvilket efter Udvalgets mening ikke er heldigt.

Med hensyn til bestemmelsen i § 7 stk. 3 pkt. 1 er arbejdsmarkedsydelsen betinget af, at kommunalbestyrelsen ikke kan anvise et arbejde, som den ledige eller hjemsendte under hensyn til helbredsmæssige og øvrige forhold kan påtage sig. Under bemærkningerne til dette står der, at der med "øvrige forhold" særligt tænkes på børnepasningsproblemer, andre familiemæssige hindringer, manglende transportmuligheder til arbejdspladsen eller manglende uddannelsesmæssige kvalifikationer. Efter Udvalgets mening bør sådanne "øvrige forhold" ikke være så lempelige, at det går imod Udvalgets ønske om at sikre lønmodtagernes tilknytningsforhold til arbejdsmarkedet. Udvalget ønsker ikke at modtagerne af arbejdsmarkedsydelse behandles som andenrangs lønmodtagere, der skal tages særlig hensyn til, bare fordi de er i en uforskyldt ledighedsperiode.

Andet afsnit under lovbemærkningerne til § 2 slutter med følgende sætning: "Hvis en person, der selv har sagt sit arbejde op, efterfølgende ved dom eller efter forhandling mellem pågældende faglige organisation og arbejdsgiveren får medhold i, at vedkommende havde en rimelig grund til opsigelse, vil der kunne udbetales arbejdsmarkedsydelse med tilbagevirkende kraft." Udvalget har undret sig over denne passus, da en relevant dom som regel vil blive afsagt i en erstatningssag, som giver pågældende medhold og fastsætter en passende økonomisk kompensation. Et krav om yderligere økonomisk kompensation i form af en efterbetalt arbejdsmarkedsydelse kan ikke umiddelbart udledes af forordningsforslagets tekst eller formål. Landsstyremedlemmet har under et samråd oplyst, at afsnittets medtagelse i lovbemærkningerne beror på en beklagelig fejl. Der skal således bortses fra dette afsnit i lovbemærkningerne. Udvalget henleder opmærksomheden herpå.

I bemærkningerne til forslaget anføres, at forslaget er relateret til landstingsforordningen om hjælp fra det offentlige, landstingsforordning om revalidering og landstingsforordning om arbejdsformidling. Forslaget lægger op til, at den individuelle handlingsplan skal følge den ledige eller hjemsendte, når denne overgår til at modtage ydelser efter anden lovgivning, hvor der ligeledes stilles krav

om individuelle handlingsplaner eller krav om revalideringsplaner. Udvalget er af den mening, at det vil kræve en hel del oplysnings- og vejledningskampagne overfor alle berørte parter for at sikre, at personoplysninger behandles forsvarligt og unødvendig samkøring af personoplysninger undgås. Udvalget indstiller derfor, at der afsættes ressourcer til dette formål, og at Landsstyret er opmærksom på, om der nu er afsat tilstrækkelige midler til de påtænke opkvalificeringer, omskolinger og uddannelser.

Udvalget glæder sig over, at der skal sikres incitament til selvforsørgelse, så det skal kunne betale sig at arbejde og have tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er også vigtigt for Udvalget, at der med forslaget skabes ret og pligt for den ledige og hjemsendte til at få vejledning samt udarbejdelse af en individuel handlingsplan. Det fremgår af forslaget, at Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelse af individuelle handlingsplaner for ansøgere til arbejdsmarkedsydelse. Udvalget er meget tilfreds med, at handlingsplanerne kommer til at indeholde et eller flere af følgende elementer:

- Vejledning om arbejdsmuligheder eller opkvalificerings-, omskolings- eller uddannelsesmuligheder.
- Anvisning af arbejde.
- Anvisning af kommunalt iværksat aktiverings- eller beskæftigelsestilbud.
- Anvisning af opkvalificerende kurser.

For Udvalget har det altid været afgørende, at lønmodtagerne føler vedvarende tilknytning til arbejdsmarkedet, også selvom de er inde i en ledighedsperiode. For udvalget er det helt nødvendigt med opkvalificering af arbejdskraften, så afhængigheden af tilkaldt arbejdskraft kan mindskes. Det er vigtigt for Udvalget, at det skal kunne betale sig at arbejde og komme i opkvalificerings-, omskolings- eller uddannelsesforløb. Således at arbejdstagerne, arbejdsgiverne og samfundet som helhed kan få konkret nytte af disse tiltag.

Udvalget er enig i, at forslaget vil udgøre et vigtigt element i Landsstyrets arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitik. Derfor er Udvalget enig med forslagsstilleren i, at forslaget ikke bør ses isoleret fra arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken, idet forslaget hænger sammen med etableringen af vejlednings- og introduktionscentrene og den ekstraordinære uddannelsesindsats.

Udvalget er overbevist om, at forslaget ved sin ikrafttræden også vil udgøre et vigtigt element i kommunernes arbejde indenfor samme områder. Det vil derfor få en stor betydning for samfundet.

Et enigt udvalg skal om forslaget bemærke:

Udvalget glæder sig over, at Landsstyret nu har fremsat nærværende forordningsforslag. Udvalget skal udtrykke sin tilfredshed med forslagets formål og overordnede indhold.

En grundig behandling af forslaget kræver naturligvis, at der afsættes passende tid til forberedelse. Udvalget vil derfor beklage den korte frist, det har fået til behandling af forslaget. Hvad angår den lovtekniske og sproglige kvalitet i lovtæksten og i bemærkningerne, skal udvalget ikke lægge skjul på, at Udvalget ikke finder denne tilfredsstillende. Udvalget skal derfor gentage sin forventning om, at Landsstyret inden 3. behandlingen indarbejder de nødvendige rettelser i et ændringsforslag.

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund forslaget til Landstingets vedtagelse med de ændringer, udvalget har opfordret Landsstyret til at indarbejde.

Med disse bemærkninger skal Landstingets Erhvervsudvalg overgive forslaget til 2. behandling.

Ruth Heilmann, Siumut,
formand

Ane Hansen, Inuit
Ataqatigiit, næstformand

Isak Davidsen,
Siumut

Thomas Kristensen,
Atassut

Marie Fleischer,
Demokraterne

[Bilag 1](#) (pdf-format)

[Bilag 2](#) (pdf-format)